

Eesti maaelu arengukava 2007–2013 seirekomisjoni XIV istung

Sagadi Metsakeskus
Sagadi, Vihula vald, Lääne-Virumaa

PROTOKOLL

06. juuni 2013 nr. 14

Algus kell 10:30, lõpp 17:50.

Juhatas: Illar Lemetti

Osalejad: Marko Gorban, Diana Laur (asendas), Martti Mandel (asendas), Taavi Kand, Kaupo Sempelson, Roomet Sõrmus (volikirja alusel), Leho Verk (volikirja alusel), Kaja Peterson, Marina Kaas, Merit Mikk, Raimond Strastin, Enn Liive (volikirja alusel), Eedi Sepp, Margus Timmo, Kristel Arukask (volikirja alusel), Ivo Eenpalu (volikirja alusel), Kaie Toobal (juhatuse liige), Mati Mõtte (volikirja alusel), Sirje Potisepp.

Puudusid: Külli Kaare (asendas Diana Laur), Üllas Hunt, Toomas Kevvai, Pille Tammemägi, Maret Parv (asendas Enn Liive), Margus Vain (asendas Kaie Toobal), Rando Värnik (asendas Mati Mõtte), Mai Talvik (asendas Martti Mandel), Silvia Anspal, Jaan Sõrra, Aavo Mölder (asendas Roomet Sõrmus), Kaul Nurm (asendas Leho Verk), Margo Keerme, Priit Põllumäe (asendas Kristel Arukask), Vahur Vingisaar (asendas Ivo Eenpalu), Toomas Timmusk, Tiiu Rüütle.

Kutsutud: Jüri Rute, Anneli Kimmel, Sirlil Kalbus, Katrin Rannik, Sille Rähn, Ove Pöder, Sigmar Suu, Ülle Puusta, Mariliis Leiner, Livi Rooma, Kadri Koel.

Protokollis: Sirlil Kalbus

Päevakord:

1. Sissejuhatus ja päevakava tutvustus – Illar Lemetti;
2. Ettekanne: MAK 2007–2013 2012. a seirearuande tutvustus – Sille Rähn;
3. MAK 2007–2013 2012. a ülevaade teavitustegevustest – Mariliis Leiner;
4. MAK 2007–2013 2. telje meetmete püsihindamine – Livi Rooma;
5. MAK 2007–2013 1., 3. ja 4. telje meetmete püsihindamine – Mati Mõtte;
6. MAK 2007–2013 meetmete rakendamise hetkeseis 2013. a – Kadri Koel;
7. MAK 2007–2013 7. muudatused - Ove Pöder.

1. Sissejuhatus ja päevakorra tutvustus

Sissejuhatus teigi ning päevakava tutvustas MAK 2007–2013 seirekomisjoni esimees Illar Lemetti.

Traditsiooniliselt osalevad nõuandva pädevusega seirekomisjonis Euroopa Komisjoni esindajad, keda esindas seekord Jüri Rute.

Jüri Rute ütles tervitussõnad Komisjoni poolt. Juhtis tähelepanu, et kindlasti soovib Komisjon saada ülevaadet vea määra alandamisest ja üleminekureeglitest. Samuti juhtis Jüri Rute tähelepanu, et peaaegu kõigis teistes liikmesriikides antakse seirekomisjoni istungil ülevaade ka uue perioodi ettevalmistusest, kuid Eesti omas mitte. Samas tõi Jüri Rute osas positiivselt esile, et enamuse MAK 2007-2013 seirekomisjoni liikmeid on kaasatud uue perioodi ettevalmistustesse läbi MAK 2014-2020 juhtkomisjoni.

Otsustati: Päevakord kinnitada.

Kõik ettekanded on leitavad: http://www.agri.ee/mak_sk/#istungid

Kõik varasemad seirearuanded on kättesaadavad: <http://www.agri.ee/seirearuanded/>

2. Ettekanne: MAK 2007–2013 2012. a seirearuande tutvustus – Sille Rähn, Põllumajandusministeerium

Arutelu:

I. Lemetti: ettekandes oli mitmeid ebatäpsuseid võrreldes aruandega: nt Natura erametsatoetus, 1.9 ja mitmete muude meetmete saavutustasemed. Teeme ettekandes vastavad korrektuurid enne selle veebilehele üles panemist.

M. Kaas: mina ootan eelkõige numbrite kommenteerimist, mitte niivõrd nende ette lugemist. Hetkel näen ma probleeme nende meetmete osas, kus eelarve on alakasutatud. Kas me seisame silmitsi olukorraga, kus me ei suuda perioodi lõpuks kogu eelarvet ära kasutada? Mitmete meetmete osas on väljamakseid tehtud ca 10-20%, samas määramisi on tehtud peaaegu terve meetme eelarve ulatuses. Kuidas saaksime neid jääke siiski ära kasutada, näen vajadust nii meetmete- kui ka telgedevahelisteks raha ümbertõstmisteks. Palun kommenteerida neid meetmeid, kus raha on alakasutatud.

M. Gorban: selle teema juurde tuleme tagasi veel PRIA ettekandes ja Põllumajandusministeeriumi ettekandes, mis puudutab MAKi muudatusi. Hetkel kindlasti raha kasutamata jäämise ohtu meil ei ole. Pigem on miinus ca 10 mln keskkonnameetmete osas ja planeerime seetõttu ka keskkonnameetmetesse ümbersuunamisi teha. Ühelt poolt on rahakasutus madal nende 1. telje meetmete osas, kus eelarved on suhteliselt väikesed, samuti mitmed meetmed alustasid alles 2009. ja 2010. a. Lisaks on üldine lähenemine investeringumeetmetes, et oleme viimastes voorudes võtnud kohustusi üles suuremas mahus kui eelarve, just selle perspektiiviga, et kui osa investeringuid jääb tegemata, siis suudame siiski kõik vahendid ära kasutada.

I. Lemetti: oleme eelarvetel pidevalt silma peal hoidnud ja teinud prognoose raha ära kasutamise osas ja samuti planeerinud raha ümber tõstmisi seal, kus võib tekkida probleeme eelarvete ära kasutamisega. Raha ümbertõstmiste ettepanekuid tutvustame täna hiljem MAKi muudatuste ettekandes.

R. Strastin: kuna seirekomisjonil on õigus teha ettepanekuid meetmete vahel raha ümbertõstmiseks, siis on minu ettepanek suunata vahendeid sinna, kus on ületootmine. Ettepanek on tõsta vahendeid bio-energia ja metsandusmeetmete arvelt põllumajandusettevõtete arendamise investeringumeetmesse.

K. Peterson: toetan Marina Kaasi küsimusi. Üks asi on vaadata kvantitatiivseid näitajaid, kuid meid huvitab ikkagi, mis on olnud nende meetmete ja tegevuste mõju. Kas mõju osas tuleb kogu perioodi kohta hinnang? Teine küsimus on, et kas peaksime muretsema, et vahendeid ei suuda me perioodi lõpuks ära kasutada? Millel põhineb ministeeriumi optimism, et vahendid saavad ära kasutatud? Kas mõnede meetmete osas on selgelt näha, et meetmete eesmärgid ei saa saavutatud?

M. Gorban: seire- ja hindamissüsteemil on kaks poolt: seire põhineb väljund- ja tulemusnäitajatel ja sellest rääkisimegi läbi seirearuande ettekande. Teine pool on mõju pool, mida uurime nt läbi küsitluste ja analüüside, mida teevad meie püsihindajad. Lisaks kuulub MAK järelhindamisele, mis võtab kokku perioodi mõjud. Vahendite kasutamine: praeguse seisuga on 75% MAKi vahenditest välja makstud ja ülejäänud 25% vahendeid saame kasutada kuni 2015. a lõpuni. Selleks, et vahendeid kindlasti ära kasutada, oleme investeringumeetmesse sisse kirjutanud reegli, et 2014. a lõpuks peavad olema investeringud tehtud ja selleks ajaks on meil selge pilt vabanenud vahenditest. Keskkonnameetmete osas on meil perioodi lõpuks vahendeid isegi puudu. Seega oleme veendunud, et perioodi lõpuks vahendeid kasutamata ei jää. Uue MAKi planeerimisel oleme praeguse MAKi keskkonnameetmete ületulevate kohustuste katmiseks ette näinud ka vahendeid, et katta neid kohustusi, milleks meil praeguse MAKi eelarves vahendeid puudu jääb.

K. Peterson: kas on selliseid meetmeid, kus on näha, et eesmäärke ei saavutata?

M. Mõtte: 1. ja 3. telje meetmete raames on selliseid meetmeid väga vähe, kus tulemus- ja mõjuindikaatorid jäävad saavutamata. Minu ettekandes on need ka välja toodud. Probleem võib üksnes olla metsandusmeetmetega, maaparandusega. Meie seisukoht on, et seatud sihttasemeid ei tohiks muuta, kui sihttase jääb täitamata. Pigem lisada juurde selgitused.

J. Rute: aruande mustand tuli väga varakult ja saime sellega põhjalikult tutvuda. Nende meetmete osas, kus sihttasemed jäävad täitmata, ootame seirearuandesse põhjendusi, miks need jäävad täitamata jms. 6. ja 7. MAKi muudatuse puhul on Komisjoni poolt vaadates tegemist siiski 6. muudatusega. 7. muudatusega lisati mitmeid asju 6. muudatuspaketile ja meie jaoks sulandusid need kokku ja tegemist on 6. muudatuspaketiga. Seega Komisjoni arvestuses on uus pakett 7., mis on nüüd tulemas. Läänemere strateegia osas: seda on täiendatud ja enam ei ole seal prioriteetidel numbreid. Prioriteet 9. on nüüd AGRI ja MAKi puudutav endine prioriteet 1 on nüüd prioriteet NUTRI. Kõik prioriteetid on tähestikulises järjekorras ja seega AGRI on nüüd 1. prioriteet.

S. Potisepp: meede 1.6 – kui palju on olnud taotlusi ja miks on olnud nii vähe väljamakseid?

T. Kand: suuremad määramiste summad on tulnud viimaste voorudega ja väljamaksete tähtajad alles jooksevad. Ka meetme 1.6 osas oleme investeringute tegemise tähtaja toonud sarnaselt teiste investeringumeetmetega ettepoole ja viimastes voorudes pannud ettevõtetele kohustuse poole aasta jooksul 25% investeringust ära teha. Seega saame

varuajaga teada summa, mis võib jääda kasutamata ja seega on meil ca aasta, et mõelda, mida teha vabanenud vahenditega.

M. Kaas: olen kuulnud, et mitmetele toetuse saajatele on tehtud PRIA poolt ettekirjutus seoses 25% vahendite mitte kasutamisega. Kas siin võib tekkida probleem, et otsused tühistatakse, vabanevad vahendid ja saab äkki teha ka uue taotlusvooru.

I. Lemetti: PRIA vaatab perioodi lõpus projekte väga tähelepanelikult, miks üks või teine projekt on lõpetamata ja teeb vastavalt oma pädevusele otsuseid.

M. Gorban: peame silmas pidama taotlusvoorude loogikat, et kui avame voo 2013. a, siis otsused tulevad 2014. a alguses ja siis ilmselt ei jõuta investeringuid perioodi lõpuks ära teha.

I. Lemetti: täpsustan veel, et keskkonnameetmete osas oleme kohustusi võtnud rohkem kui raha on ja seega kartust ei ole, et raha kasutamata jääb. Investeeringumeetmete aspekti selgitame meetme 1.4.1 näitel: viimane taotlusvoo oli 2012. a, määramised tehakse 2013. a. 2012. a lõpuks oli määramisi tehtud 87 mln osas ja tehakse veel 19.9 mln ulatuses, mis oli viimase taotlusvooru eelarve. Kokku on meetme 1.4.1 eelarve 99 mln ja kohustusi võtame üles koos 2013. a määramistega ca 107 mln euro ulatuses. Seega määramisi on investeeringumeetmetes tehtud 100 või enam protsenti. Siit tuleb ka Põllumajandusministeeriumi ametnike optimism, et vahendid saavad perioodi lõpuks ära kasutatud.

3. Ettekanne: MAK 2007–2013 2010. a ülevaade teavitustegevustest – Mariliis Leiner, Põllumajandusministeerium

Arutelu:

K. Peterson: teavitustegevused jagunevad kahte gruppi: üks on taotlejatele (anda ülevaateid meetmete tingimustest, muudatustest jms), teine grupp on ühiskonda laiemalt maaelust teavitada ja hea on tõdeda, et seda tehakse ja plaanitakse laiendada. Ettepanek: hetkel tundub, et teavitused on vägagi meetmepõhised, aga rohkem võiks kasutada laiemat lähenemist teemade kaupa, nt kuidas tervislikku toitu toota, kuidas tervist hoida, looduskeskkonda hoida, kultuuripärandit säilitada vms. Rohkem võiks meetmeid kombineerida ja näidata, kuidas MAK tervikuna aitab kaasa selliste eesmärkide saavutamisele.

K. Sempelton: üks mõte tulevikuks – äkki peaks lähenema sihtrühmade põhiselt (hetkel teil välja toodud kolm), mitte niivõrd asutuste põhiselt. Hetkel olid ka välja toodud sihtrühmad, ent tegevusi kajastati asutuste põhiselt. Äkki peaks kogu teavitustegevuse grupeerima sihtrühmade põhiselt, siis tekiks parem võrdlus, mida keegi erinevas sihtrühmas teeb, samuti välistab dubleerimist ja annab ühtsema lähenemise.

I. Lemetti: meie avalike suhete osakond kindlasti kaalub esitatud ettepanekuid.

4. MAK 2007–2013 2. telje meetmete püsihindaja – Livi Rooma, Põllumajandusuuringute Keskus

Arutelu:

K. Peterson: kui vaadata eraldi 2. telje meetmete seiretulemusi, siis kuulame need ära ja hea on, kui sinna juurde tulevad ka selgitused/ kommentaarid. Mulle näib, et siia juurde oleks vajalik laiemat tausta. Meil on ju ka riiklik seire, mis on palju ulatuslikum kui PMK

hindamine. Kuivõrd kasutab PMK riikliku seire tulemusi enda töödes ja vastupidi, kuidas need kaks on omavahel seotud? Teine küsimus on erinevate meetmete koosmõju kohta – kas keskkond tervikuna on heas seisundis ja kas ja kuidas kõik MAKi meetmed koostöös panustavad meie heasse keskkonda. Kui see ei ole enam võimalik sel perioodil, siis kindlasti peaks meetmete koosmõju vaatama uuel perioodil. Kolmas küsimus: kas need kuus aastat on olnud piisav aeg selleks, et anda soovitusi, kas on välja kujunenud kindlad seisukohad (nt MAK või meetmed ei aita tagada keskkonnaeesmärke vms) või neid soovitusi ei saa veel anda.

L. Rooma: PMK ja riiklik seire: loomulikult kasutame riikliku seire tulemusi seal, kus neid saab kasutada, kuid kõikidel aladel neid ei ole (nt elustikku puudutavad näitajad). Sageli riiklik seire ei ole piisavalt täpne, et sellega võrrelda (nt põllulindude populatsiooni indeks). Meie oleme kõik enda andmed riiklikule seirele andnud ja osaleme ka seal mitmetes töögruppides. PMK teebki mitmeid uuringuid just selleks, et riiklik seire puudub. Nimelt sageli ei ole nullbaasi, millega võrrelda. Samas olukord kindlasti püsib paraneb. Meetmete koosmõju: meie aruandes on meetmete koosmõju teema kaetud, aruande 2. pool. Päris kõigi asjade analüüsimiseni me jõudnud ei ole, eelkõige just keskkonnanäitajad (nt, kui palju mõjutab mustkesa või püsirohuma veeseisundit). Usun, et sinna me niipea ka ei jõua, kuna keskkonnanäitajad on väga kompleksed. Kas kuus aastat seiret on piisav aeg ettepanekuteks: mina ilmselt ei ole objektiivne seda hindama, kuid julgen öelda, et kuus aastat on olnud piisav ja oleme ettepanekuid ka esitanud (nt uue perioodi töögrupid – palju võeti nii olukorrajelduse kui ka meetmete disainimisel aluseks just PMK ettepanekuid ja soovitusi).

I. Eenpalu: täpsustav küsimus happeliste muldade osakaalu tõusu kohta – kas jutt käis põllumaast?

L. Rooma: jah.

M. Kaas: tekkis soov saada väga kokkuvõtlikke järeldusi keskkonnanäitajate kohta. Kas oleks võimalik saada lühidat ja lihtsalt arusaadavat kokkuvõtet, millest saaks ka mitte keskkonnaekspert aru (nt kui kasulikud on need keskkonnameetmed olnud ja mis on nende mõju).

L. Rooma: nt kui palju põllumajandustootmine parandab põhjaveeseisundit vms, siin ei saa tuua üks ühele linki või %, keskkonna näitajad on üldisemad. Samas saame me ära hoida, et me ei reostaks keskkonda.

R. Strastin: mitmed riiklikud andmed on puudulikud, olen ka ise sellega kokku puutunud. Ettepanek oleks intensiivselt puuduva statistika kogumisega tegeleda ja suhelda Statistikaametiga. Äkki peaks ministeeriumi allasutuste võimekust tõstma selles osas, et saada vastavaid sektori ülevaated.

I. Lemetti: homme ongi Statistikaameti ja kantsleri kohtumine, kus neid küsimusi arutatakse.

K. Peterson: Statistikaamet kogub andmeid ministeeriumide tellimisel, kõigil andmetel peab olema tellija (sh EUROSTATi jaoks vajalikud andmed).

L. Rooma: kommentaariks, et Statistikaametis 2,5 inimest tegeleb keskkonnanäitajate kogumisega, ei saa ju olla võimalik, et need 2,5 inimest teavad kõiki keskkonnanäitajate nüansse. Oleme alati Statistikaametile pakkunud abi ka andmete kogumise ja nende selgitamisega. Asjad muutuvad paremaks, aga väga aeglaselt.

E. Liive: kommentaariks, et ministeeriumid küll tellivad andmete kogumise, kuid sage on Statistikaameti vastus, et ühte või teist asja ei ole võimalik ressursside puudumise tõttu

koguda. Meie soov on, et statistika läheks edaspidi kindlasti täpsemaks. Üheks murettekitavaks trendiks on taimekaitsevahendite kasutamise statistika.

Otsus: info võeti teadmiseks.

5. MAK 2007- 2013 1., 3. ja 4. telje meetmete püsihindamine - Mati Mõtte, Eesti Maaülikool

Arutelu:

L. Verk: kas kõigis tootmistüüpides ilmnas, et masinatesse ja seadmetesse tehtud investeeringud omasid tootlikkuse näitajatele positiivsemat mõju kui investeeringud ehitistesse ja rajatistesse. Nimelt uue MAKi osas on meil fookus just hoonetel ja rajatistel, mitte masinatel ja seadmetel.

M. Mõtte: põhimõtteliselt on see nii. Samas tuleb seda vaadata laiemalt: masinatesse ja seadmetesse on palju investeeritud ja see annab kiire efekti. Tegemist on dünaamilise süsteemiga – masinad ja seadmed annavad kiire efekti, kuid siis hakkavad kiiresti vananema ja neisse tuleb täiendavalt investeerida. Samas ehitisi ei ole paljuski jõutud veel lõpule viia, nende mõju on pikemaajalisem.

K. Peterson: mind huvitavad 1. ja 2. telje vahelised suhted eelkõige. Kas EMÜ vaatas ökonomeetriliste mudelite loomisel ka 2. telje nüansse? Näiteks, kas meetmed võivad ka üksteisele vastu töötada? Mulle meeldis, et toodi välja ettepanekud ja soovitusel, samasugused soovitusel võiks välja tuua ka PMK poolt 2. telje kohta. Kui toetuse mõju ei ole võimalik mõõta, siis tekib küsimus, miks me peaksime sinna täiendavalt raha suunama.

M. Mõtte: aruandes oleme ka 2. telje toetuse saajate analüüsi käsitlenud. Mõned analüüsid on ka PMK aruandes olemas. Mõju suurust ei ole me hetkel suutnud veel ära kaardistada. Hetkel julgen väita, et võib ilmneda ka negatiivseid aspekte.

Otsus: info võeti teadmiseks.

I. Lemetti: nüüd oleme ära kuulanud seirearuande ja sellega seotud ettekanded. On aeg hääletada 2012. a seirearuande heakskiitmise poolt või vastu.

Otsus: MAK 2007-2013 2012. a seirearuanne kiideti seirekomisjoni poolt ühehäälselt heaks.

6. MAK 2007–2013 meetmete rakendamise hetkeseis 2013. a – Kadri Koel, PRIA

Arutelu:

J. Rute: kommenteerin, et veamäära teema on meie peadirektoraadis olnud väga kuum teema juba ca poolteist aastat. Näiteks Regionaalarengu peadirektoraadis on veamäärad alanenud, hetkel on DG AGRI see, kellel on veamäärad kõrged, eriti MAKide puhul. Samuti on see kõrge Eestis, kokku on 14 riiki, keda jälgitakse erilise tähelepanuga. Meie peadirektor peab sellest iga-aastaselt aru andma ja soovib kindlaid tulemusi näha. Hetkel on näha, et Eesti veamäärad ei kipu alanema, vaid vastupidi. Kindlasti peaks uute

meetmete väljatöötamisel arvestama sellega, kas ühed või teise nõuded võivad põhjustada palju vigu. Veamäära teema võib olla ka meetmete heakskiitmise aluseks.

M. Kaas: kas on olemas ka 1. ja 3. telje raames veamäärad?

K. Koel: on, aga need jäävad ca 2% raamesse ja seega ei vääri see hetkel tähelepanu.

K. Peterson: räägiti e-PRIA vähesest kasutamisest – mis need põhjused on?

K. Koel: peamine põhjus, mis kliendid on toonud, on e-PRIA keerukus. Klientidele tundub lihtsam minna büroosse, kus klienditeenindajad aitavad ja kohe toovad välja, kui mingid dokumendid on puudu. Rahulolu küsitlus tõi ka välja, et PRIA kliendid on suhteliselt vastu e-PRIA kasutamisele. Kui kliendid peavad e-PRIAt kasutama, siis soovivad nad tugevaid tugisstruktuure.

I. Lemetti: paar päeva tagasi toimus meil Põllumajandusministeeriumis PRIAga arutelu ja muude teemade osas käsitleti ka e-PRIAt. E-PRIA osas lepiti kokku, et PRIA esitab lähiajal konkreetse tegevuskava, nii ajalise kui ka tugisüsteemide osas, mis on eelduseks, et e-PRIA kasutamine kohustuslikuks teha. Seega on meil selge suund e-PRIA kohustuslikuks muuta, ent kohustuslikuks niimoodi, et seal on ka konkreetne tugisüsteem neile, kes ei saaks ise hakkama.

J. Rute: Komisjoni poolt me kindlasti toetame, et lõpuks minnakse täielikult üle e-PRIAle. See on ka veamäära alandamise tegevuskavas, mitte küll otseselt nii sõnastatud, kuid kindlasti aitab see vähendada teatud vigu.

Otsus: Info võeti teadmiseks.

7. MAK 2007–2013 muudatused - Ove Pöder, Põllumajandusministeerium

I. Lemetti: juhin tähelepanu, et täna tutvustatavad MAKi muudatused saadetakse pärast istungit seirekomisjonile kirjalikule protseduurile. Seega täna on meie eesmärgiks muudatusi tutvustada ja saada neile esmast tagasisidet ja seejärel saavad kõik komisjoni liikmed nende üle arutleda ja nende osas enda seisukohad meile saata.

Arutelu

K. Peterson: mitu MAKi muudatusettepanekute vooru on veel ette näha?

O. Pöder: hetkel ei ole teada, need sõltuvad sellest, kuidas on vahendite ära kasutamine. Muudatusettepanekud saavadki tulevikus enamasti olema ajendatud sellest, et tagada maksimaalne maaelu vahendite ära kasutamine sellel perioodil. Kuni 2015. a suveni saab MAKi muudatusi esitada.

K. Peterson: kui vaadata meedet 2.3, millega paneme kohustused uueks perioodiks, siis need peavad saama ju otsustatud uue perioodi eelarvega.

O. Pöder: uues MAKis oleme ette näinud indikatiivse rea käesoleva perioodi kohustuste katmiseks. Samas, mida vähem peame uue perioodi vahendeid kasutama praeguse perioodi kohustuste katmiseks, seda enam on meil uuel perioodil vahendeid soovitud poliitika rakendamiseks.

R. Strastin: mis põhjustab keskkonnameetmete mitte käivitamise 2014. a? Mis on Eesti riigi seisukoht – kas oleme valmis uut MAKi rakendama ka ELi poolse heakskiiduta.

O. Pöder: selleks peaks 2014. a mais olema taotluste vastuvõtt. Enne seda on vaja siseriiklikku määrust, mida on vaja ca 4 kuud enne taotluste vastuvõttu. Teine asi on ELi seadusandlus, millest oleme sõltuvad.

J. Rute: kommenteerin, et seekord on see esimene kord, kui ÜPP rahade kasutamist saab otsustada ka Euroopa Parlament ja Parlamendi protseduurid on väga demokraatlikud. Seni on käinud pikk diskusioon Parlamendi ja Nõukogu vahel. Komisjon esitas määruste eelnõud 2011. a oktoobris ja sellest saab varsti 2. a.

O. Pöder: Komisjoni poolt heakskiitmata MAKi meetmete rakendamine on liikmeriigi jaoks väga riskantne ja praegu on seisukoht, et me ei planeeri seda teha.

M. Kaas: esitletud ettepanekuid oleksime soovinud varasemalt kui eile. Samuti soovin rohkem põhjendusi, miks ministeerium soovib vahendid suunata just keskkonnameetmetele. Täna oleme kuulnud, et keskkonnameetmete mõju on väga keeruline hinnata ja samas teiselt poolt, et investeringumeetmete mõju on selgemini hinnatav. Samuti PRIA ettekanne, et veamäär on keskkonnameetmetes väga suur. Seega oleks ettepanek jagada ülejäägid investeringumeetmesse. Kuivõrd täpne on tänane tutvustatud jääkide prognoos üldse? Äkki saab vabanenud vahenditest teha investeringumeetmetes isegi täiendava taotlusvooru? Ettepanek on suunata kõik jäägid investeringumeetmesse. Palume selgitust, kuidas keskkonnameetmete raames saime võtta kohustusi rohkem kui on eelarve kui teistel meetmetel nii ei tehta.

O. Pöder: juhin tähelepanu, et ka investeringumeetmete raames oleme võtnud kohustusi üles enam kui 100% ulatuses ja sama loogika on ka keskkonnameetmete raames.

I. Lemetti: meie loogika rahade ümber tõstmisel on olnud see, et suunata ülejäägid sinna, kus on puudujäägid. Kui puudujäägid jäävad üles, siis tuleb need katta uuest perioodist. Keskkonnameetmeid ja investeringumeetmeid kindlasti ei saa vastandada üksteisele.

M. Kaas: puudujääk on ju näiteks mitmekesistamise meetmes, ca 10 mln eurot, kuna sellel aasta taotlusvoor jääb ära.

M. Gorban: juhin tähelepanu, et me ei tõsta investeringumeetmete raha keskkonnameetmetele, valdavalt on ümbertõstmised siiski 2. telje sees.

M. Kaas: sooviks võimalikult uut seisu näha, mitte 2012. a lõpp, mis on jäägid (konkreetne tabel meetmete lõikes). Samuti sooviks ülevaadet sellest, kes toetuse saajatest ei kavatsegi investeringuid ellu viia.

M. Gorban: PRIA suhtleb pidevalt taotlejatega, senine praktika on näidanud, et keegi neist enne toetusest ei loobu, kui investeringu tegemise tähtaeg on kätte jõudnud.

K. Sempelson: kui vahendeid on ja neid suudetakse ära investeerida, siis kindlasti tuleks seda teha. Annavad investeringud ju ka keskkonnameetmete. Meede 3.2.2 – kas on analüüs, kui palju suudetakse meetme 3.2.2 raames täiendavalt vahendeid ära kasutada kui see hetkel sinna alameetmesse planeeritud 0,55 mln eurot.

A. Kimmel: kindlasti on trasse, mida saaks täiendavalt teha. 0,55 mln eurot on ühe täismahus projekti maksumus. Kindlasti oleks võimalik ka rohkem raha 3.2.2. raames ära kasutada, kui kusagilt, nt 3.2 põhieelarvest, saaks raha juurde tõsta.

J. Rute: mina ei soovita hakata tõstma rahasid kahe erineva rahatabeli vahel, mis on Komisjoni poolt kinnitatud. See eeldab Komisjoni otsust ja tekitab keerulisema MAKi muudatuse. Praegused tutvustatud muudatused Komisjoni otsust ei nõua.

M. Mikk: saan aru, et 2014. a ei saa uue MAKi raames rakendada keskkonnatoetusi, sh mahetoetust. Meie kindlasti tervitame seda, et kohustusi saaks jätkata praeguste reeglite kohaselt, mitte et vahepeale saaks jääda aasta, kus nõudeid ei täideta. Kas 2014. a alustavad mahetoetjad ei saa mahetoetust taotleda?

I. Lemetti: ei saa, uusi kohustusi me juurde ei võta.

M. Mikk: sain aru, et keskkonnameetmetes võiks puudu jääda ca 10-12 mln eurot, kas on ka reaalne võimalus neid vahendeid katta ehk vahendeid jääb teistes meetmetes kasutamata või on ikkagi mõeldud, et kogu see raha tuleb uuest MAKist. Kas praegusel perioodil rakendati ka kõiki meetmeid alles siis, kui oli olemas Komisjoni heakskiit?

O. Pöder: uue MAKi finantstabelis oleme planeerinud eraldi rea praeguse perioodi puuduolevate vahendite (ületulevate kohustuste) katmiseks.

K. Rannik: saime enda vitsad praeguse perioodiga kätte poolloodusliku koosluse hooldamise toetusega, mida tahtsime rakendada kui Natura 2000 toetust ja uuel perioodil sellist riski ei soovi võtta, et rakendame meetmeid enne Komisjoni heakskiitu.

S. Potisepp: muudatusettepanekud olid täna ootamatud. Julgustaks 1.7.1 vahendite tõstmist meetmesse 1.6.1, mitte 1.2 ja 3.2. Kokku 1,6 miljonit eurot, sest investeringutoetuste vajadus on toidutööstustele alati suur olnud.

M. Gorban: arvestades maksimaalseid toetussummasid meetmes 1.6, siis saaks seal heaks kiita ca 1 projekt, samas meetmes 1.2 tähendaks see vähemalt 30 erinevat projekti. 1 projekti pärast taotlusvooru korraldamine ei ole administratiivselt põhjendatud.

M. Kaas: sooviks tabelit, kus on toodud kõigi meetmete hetkeseis, et näha, kui suured on käärid määratud ja väljamakstud summade osas.

I. Lemetti: andmed on PRIA tabelis juba olemas.

M. Mõtte: puudu on see, kui palju on sellest rahast juba planeeritud viimase vooru rahadeks, mis on eelnevalt vabanenud ja kas kolme esimese taotlusvooru puhul on selgelt teada, et kasutatud on selline summa või võib sealt veel midagi vabaneda. Viimaste taotlusvoorude summade vabanemine jääb nagunii üles.

J. Rute: Komisjoni poolt vaadates on Eesti korrigeerimiste tabel väga väikeste summadega ja meie jaoks positiivne.

Otsus: saadame MAKi muudatuste paketi seirekomisjonile kirjalikule protseduurile seisukohtade saamiseks ja lisame sinna juurde täiendavad selgitused.

Kokkuvõtte istungist: MAK 2007-2013 seirekomisjon kiitis MAK 2007-2013 2012. a seirearuande heaks, muu täna esitatud info võeti teadmiseks. MAKi muudatused saadetakse kirjalikule protseduurile.

Illar Lemetti
Komisjoni esimees
(allkirjastatud digitaalselt)

Sirli Kalbus
Protokollija
(allkirjastatud digitaalselt)